Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliserings-projekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

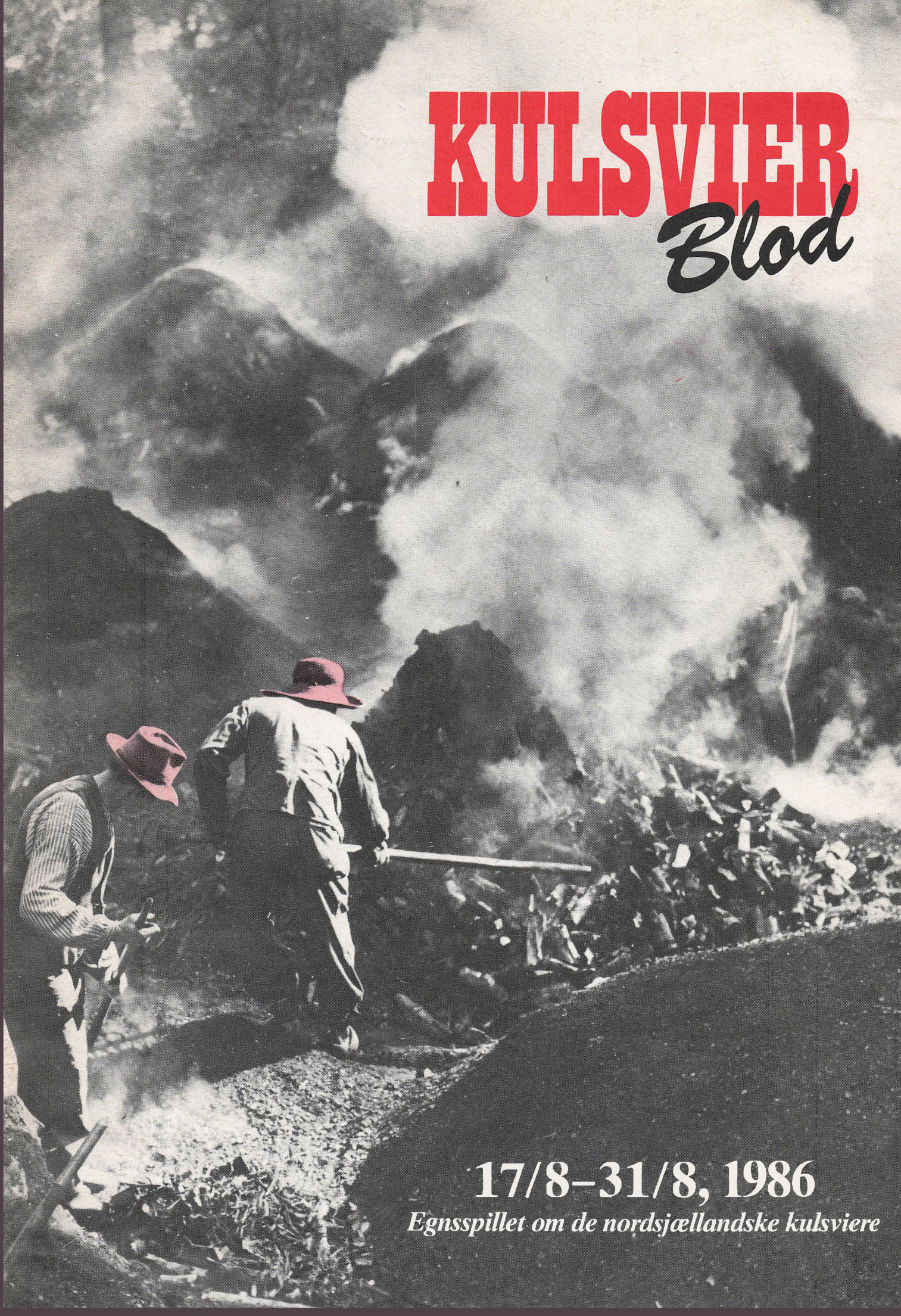
Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

KULSVIER Blod

17/8–31/8, 1986

Egnsspillet om de nordsjællandske kulsviere

Kulsviere i Nordsjælland – *et historisk rids*

Kulsvier, 1815. Kobberstik, Københavns Bymuseum.

Et egnsspil i Nordsjælland kan kun handle om kulsvierne. Fra langt tilbage i tiden har man kaldt Nordsjælland for »Kulsvier-landet«, og befolkningen heroppe kaldtes kulsviere, hvad enten de brændte miler eller ej. Det skyldes selvfølgelig, at kulsvidning gennem flere hundrede år var et vigtigt bierhverv for egnens bønder og husmænd.

Trækullets historie i Danmark går helt tilbage til oldtiden. Arkæologiske fund har vist, at det blev anvendt til blandt andet jernudvinding. Fra 1500-tallet har vi de første skriftlige kilder, der fortæller om milebrænding og brug af trækul til opvarmning af kongens slotte, samt til brug ved fremstilling af mønter og sortkrudt. I de følgende år koncentreredes trækulsproduktionen omkring Nordsjællands skove.

De kongelige manufakturer plus de mange støbe-, smelte- og loddeopgaver i byernes håndværk medførte en omfattende afbrænding af miler. Vi ved, at omkring år 1700 betalte langt over halvdelen af bønderne omkring Gribskov afgift for et par miler hver.

Nordsjælland består omkring skovområderne af en meget sandet jord. Kornudbyttet heroppe var ringere end i det øvrige land. Så det er ikke så underligt, at bønderne forsøgte sig med de alternative indtjeningsmuligheder, som f.eks. skovene kunne tilbyde.

I 1700-tallet satte myndighederne ind med forskellige begrænsninger overfor kulsvieriet. Grunden var hensynet til skovene, som efterhånden var i en ynkelig forfatning. Skovene var nu stærkt »tyndet« ud af mennesker og dyr. Ikke blot vildtet, men også bøndernes køer og svin foruden kongens heste fandt føden i skoven. Det gik hårdt ud over de unge skud, og så skal man huske på, at der endnu ikke var noget skovvæsen til at tage sig af nybeplantninger.

Det hjalp selvfølgelig ikke skovene nævneværdigt, at man alene gjorde kulsvidningen til syndebuk for denne udvikling. Først med de store landboreformer omkring 1800 adskiltes skov og landbrugsarealer af faste grænser. Bønderne skulle nu leve af egen jord, mens skoven skulle styres og gøres rentabel gennem et skovvæsen, der suverænt bestemte, hvor meget træ til f.eks. milebrænding, der skulle udbydes på auktionerne.

Dette medførte nu ikke et øjeblikkeligt fald i trækulsproduktionen, og det skyldtes, at landboreformerne gav selvejerbønderne adgang til store skovarealer. Mange mindre skove og overdrev kom til at ligge på deres jord, og da gårdene ofte var små, var økonomien stram, og kulsvieriet oplevede sin sidste store periode frem til omkring 1820.

Efter 1820 stoppede bønderne deres trækulsproduktion. Den hårde konkurrence fra stenkullene og de stigende fødevarepriser fik bønderne til at koncentrere sig om landbrugsproduktionen. Herefter er kulsvieriet på retur.

Det trækul, der herefter stadig kunne sælges, blev brændt af husmænd, der ikke rigtig havde andre muligheder. Deres jordlodder var for små og for dårlige. Det gjaldt især de husmænd, der blev placeret på de gamle overdrevsjorder. Det var de dårligst stillede, og det var her, som f.eks. på Karlebo Overdrev, husmændene fortsatte milebrændingen.

Alle beretninger om den tid er præget af fattigdom og deraf følgende skovtyverier og krybskytteri. Det barske ry, som senere tider har tildelt alle kulsviere, har i hvert fald en kerne af historisk sandhed, når vi taler om husmands-kulsvierne i 1800-tallets begyndelse.

Tendensen henimod 1850 var, at også husmændene gled over i landbruget eller søgte anden beskæftigelse. Rundt omkring stopper man kulsvidningen, og da vi når vort århundrede, ved vi, at det kun var omkring Karlebo Overdrev og Esbønderup, der stadig blev produceret trækul. Industrialiseringen har skabt en ny situation og en anden hverdag. Trækullene mister deres betydning som rentabelt bierhverv.

I 1920'erne sker et sidste forsøg på at genoplive kulsvieriet. Det er på et tidspunkt, hvor skovbruget er i økonomisk krise. Forsøget går ud på at anvende trækul som brændstof til biler, men det er først under besættelsen 1940-45, det bliver rentabelt som brændstof til de generatordrevne biler - på et tidspunkt, hvor benzinen var umulig eller vanskelig at få.

Trækullets historie fra krigen til i dag handler ikke om kulsviere og heller ikke om Nordsjælland. Produktionen foregik i retortovne og blev styret fra Dansk Trækulskompagni i København. Idag bliver al vor trækul importeret.

Kulsvier-Blod
– *den historiske baggrund*

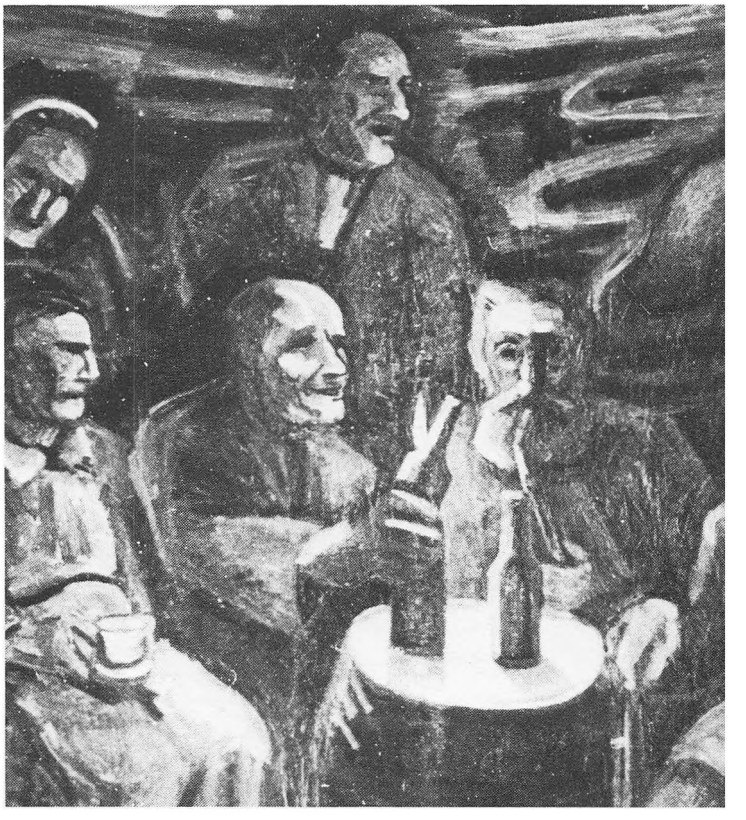
Kulsviernes liv er idag omgærdet af mange myter og historier. Det kunne derfor være fristende at lade et teaterstykke om kulsvierne øse af dette meget »kulørte« stof. Men som et væsentligt led i hele Kulsvierprojektet skal stykket på sin egen måde være med til at belyse kulsvidningen i forhold til den hverdag, som tidligere har været almindelig for mange nordsjællændere.

Måske vil nogle undre sig over, at stykkets tid er henlagt til sidste halvdel af 1800-tallet, hvor kulsvieriet i Nordsjælland allerede var stærkt på retur. Går man et par hundrede år længere tilbage, var kulsvidning et almindeligt udbredt fænomen blandt egnens bønder, men den fremstår til gengæld fuldstændigt anonymt i de historiske kilder. Vi ved, at en masse bønder brændte miler, men som personer kender vi dem ikke. De personlige profiler dukker først op efter 1840 - ikke mindst takket være Anders Uhrskovs indsamlinger af ældre nordsjællænderes beretninger.

Er den valgte tid måske ikke kulsvidningens højdepunkt, er den til gengæld fyldt med sociale og ideologiske brydninger, som også indgår i stykkets »baggrundskulisse«. Det politisk konservative og traditionsbundne Nordsjælland fik på det tidspunkt sine agitatorer, sociale oprørere og missionsfolk. Og dette skyldtes ikke mindst de økonomiske forhold, der i disse år tvang mange til at forlade egnen. Mange tog til hovedstaden. Enkelte emigrerede. Tidligere tiders statiske bondesamfund var ved at ændre sig. Den nye industrialiserede tidsalder, dvs. vores Nordsjælland, var i støbeskeen.

Jens Christensen Olsen, »Kulfanden«.

Gruppebillede malet af Poul Bille-Holst, 1931.

Stykket har hentet inspiration i disse strømninger. Enkelte personer er hentet ud af den historiske virkelighed. Savværksejeren i stykket er tegnet af efter ejeren af Kagerup Savværk, Jens Christensen Olsen. Som 10-årig startede han med at hjælpe sin far ved milerne på Kagerup Overdrev. Under soldatertiden i København opdagede han sit egentlige talent som handelsmand. Snart leverede han træ og tømmer til de største byggerier i hovedstaden. Det blev starten på Kagerup Savværk med fast salgskontor i København.

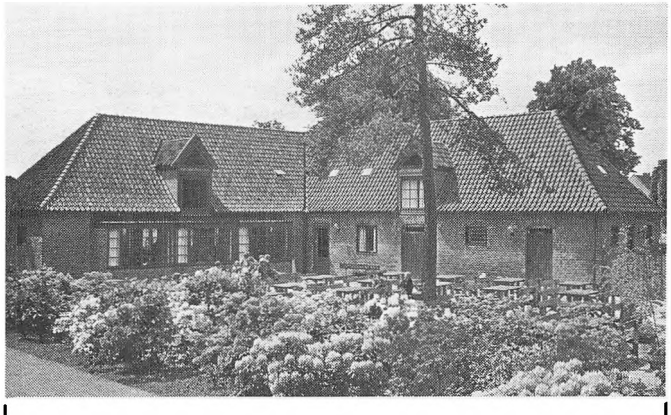
Kulsvidningen var nu kun en biting, men Jens Christensen Olsen var altid - og især efter et par glas brændevin - stolt over sin kulsvierbaggrund og bar med slet skjult stolthed øgenavnet »Kulfanden«. Utallige historier gik om hans hårdhed overfor sine arbejdere, hans snuhed under skovauktionerne og hans bedrifter på egnens kroer.

En anden af stykkets personer, Aslak, der kendte savværksejeren fra det berømte regiment fra Nordsjælland under krigen i 1964, bærer som type minder om en anden historisk person: Jens Omgang. I utallige år drev han sit krybskytteri, uden myndighederne kunne fange ham. Folk beundrede denne stærkt antiautoritære personlighed, så historierne om ham solgtes som skillingstryk.

Vi gør mere for dig og dine penge i den lokale bank

Lokalbanken i Nordsjælland A/S
-for fremtiden...

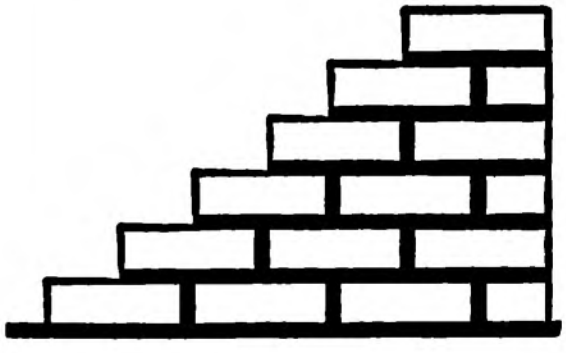
Slotsherrens Kro

Frederiksborg Slot Hillerød

Sæson åben
1. april - 31. oktober
Daglig fra 10-22.00
Selskaber indtil 75 couv.
modtages hele året
Rejsegrupper op til 100 pers.

Med venlig hilsen
INGER og JAN BENTSEN **02-26 75 16**

MURERMESTER
Carlo Marcussen

NYBYGNINGER
REPARATIONER
ALT MURERARBEJDE
UDFØRES

02-28 60 47
Bedst efter kl. 17

Velkommen
i

maxi

familie-stormarked
Industrivænget 8-10 – HILLERØD
Prøvestenscentret – HELSINGØR

SNEDKER / TØMRER
02 - 26 51 61
FREERSLEV
BYGNINGS- & MASKINSNEDKERI
v/ WILLY B. HANSEN & SØN
Alt i tømrer/snedkerarbejde udføres
STORT som småt
Roskildevej 197 - 3400 Hillerød

Forfriskende franske vine

Chateau Mauriac 1983

Appellation Bordeaux Controlée
Af denne slotsaftappede hvide Bordeaux produceres der årligt ca. 80.000 fl. fremragende vin. Druesammensætningen er 40% Semillon 40% Sauvignon og 20% Muscadelle, og netop denne sammensætning af druer, giver en meget frugtig noget tør vin. Aromaen er blomstrende, med svag duft af jasmin. En særdeles perfekt ledsager til fisk, skaldyr, frokostbord eller blot i ulide.

Normalpris 39,95
Vor pris 34,95
v/6 fl.
31,95

Fra Frankrigs længste flod - Loire

Muscadet Sevre et Maine 1984
Den er frisk, let og behagelig tør, men uden stort syreindhold - veldufiende og nem at drikke
Normalpris 39,50 Vor pris 31,95
v/ 12 fl. **29,95**

Vouvray 1984.
Denne Vouvray, som er typisk for området, er en halvtør vin med en lys, appellivækkende farve.
Pr. fl. 36,95 ..... v/ 12 fl. **34,95**

Sancerre Malerisk bjerglandsby
Denne hvidvin er lys og frisk, med betydelig race, frugt og tillalende bouquet.
Normalpris 64,50. Vor pris 54,95
v/ 12 fl. **52,95**

Anjou Blanc/Anjou Rosé
To dejlige vine som har en pragtfud bouquet med masser af blomsterduft og en virkelig frisk og lillig smag
Vor pris 29,95
v/ 12 fl. **27,95**

Vintorvet

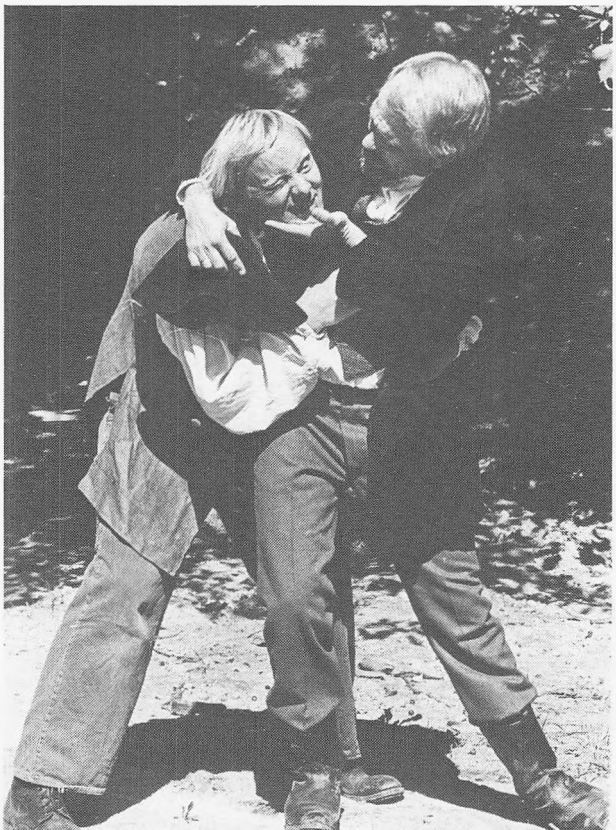
Sceneoversigt

I AKT

1.	scene	Hjemme hos sognefogden.
2.	scene	Jernbanen kommer til Brødstrup.
3.	scene	Kulsvierne sættes i arbejde ved milerne.
4.	scene	Marie og hendes børn skal på fattighuset.
5.	scene	Frokost ved milerne. Aslak ankommer. Cecilie mødes med Svend.
6.	scene	Strange og Aslak træffes i skoven.
7.	scene	Kulsvierne arbejder ved milerne.
8.	scene	Kvinderne kaldes ud til milerne. De missionske kommer.
9.	scene	De missionske hos sognefogden.
10.	scene	Nat ved milerne - i skoven.

Pause i 20 min.

II AKT

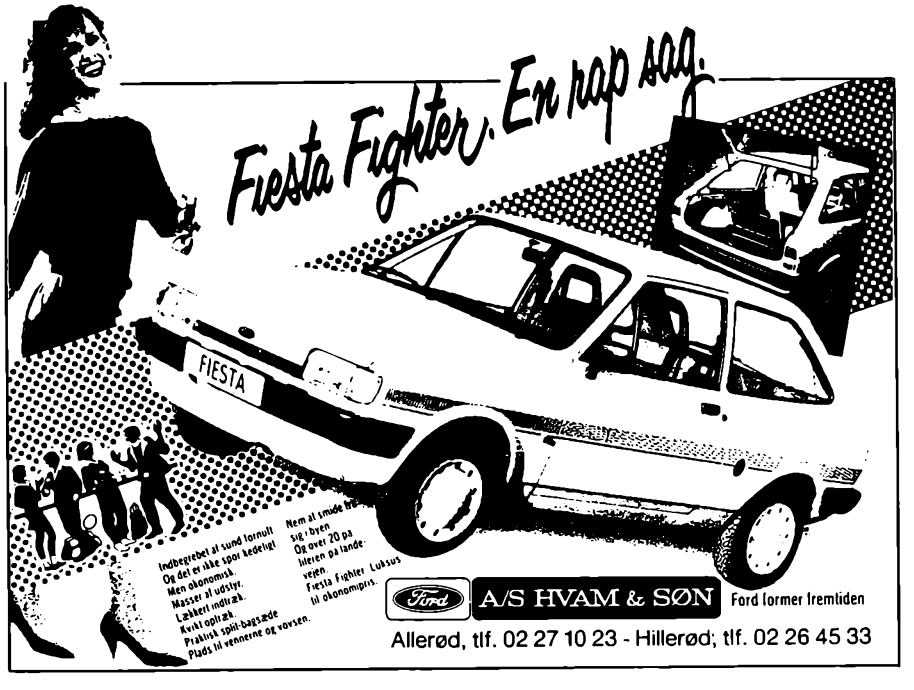
11. scene De missionske går til Strange
12. scene Søndag efter kirketid.
Kulsvierne må vælge.
13. scene Svend og Aslak lægger planer.
14. scene Kvinder og børn følger kulsvierne til milerne.
Strange sætter nyt arbejde igang.
15. scene Aslak røber sine planer for Marie.
16. scene Rygterne løber. De missionske går til sognefogden.
17. scene På vej.
18. scene Ved milerne endnu en nat.
Svend og Cecilie mødes igen.
19. scene **Dagen gryr ved milerne.**
20. scene **Jagten.**

Spring over pengeproblemerne få en Budgetkonto med Betalingsservice i Provinsbanken

Provinsbanken

Slotsgade 16 - 18, 3400 Hillerød
Tlf. (02) 26 13 00

KONTORLAND

Total Kontormontering

IBM

TA ADLER

standard systemer

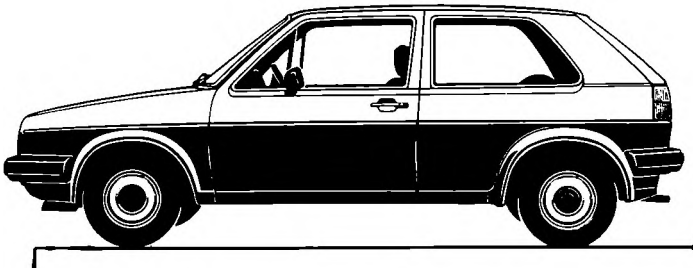
SANYO

Kontorland ApS
Frejasvej 33
3400 Hillerød
Tlf. salg: 02 - 25 36 66
Tlf. service: 02 - 25 35 33
Giro 3 31 50 10
Bank: Andelsbanken

»Historien«

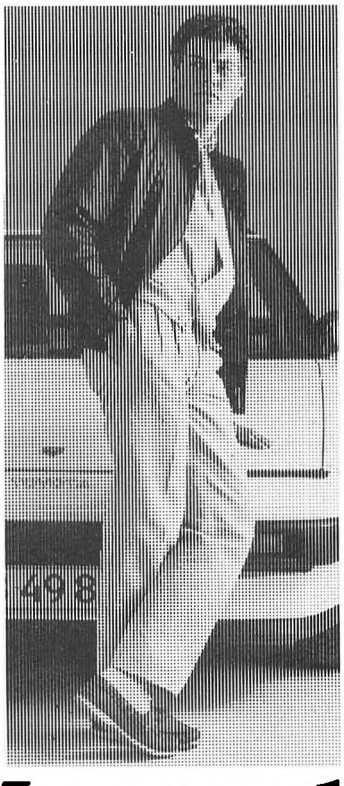
»KULSVIER BLOD« foregår i 1880 i Brødstrup - en landsby i udkanten af Gribskov.
Brødstrup findes ikke på landkortet idag - og gjorde det for øvrigt heller ikke i 1880. Brødstrup er opfundet til forestillingen.
Men der findes andre landsbyer på kortet, som eksisterede i 1880, som havde et savværk, og som netop det år fik lagt jernbanespor igennem sig - Kagerup, for eksempel.
I Kagerup boede i 1880 en savværksejer ved navn Jens Christensen Olsen. Der boede desuden en del indremissionske folk, nogle kulsviere, fattigfolk, skovfoged og en sognefoged m.fl. En krybskytte ved navn Jens Omgang boede også engang ved Kagerup, men det var tidligere - han var død allerede i 1869.
Hvad skete der i Kagerup i 1880 - i virkeligheden?
Noget ved vi naturligvis. Hvem, der havde skøde på hvilket stykke jord, hvad det kostede at køre med toget og mange andre praktiske oplysninger. Men hvad de tænkte og følte, og hvordan hver enkelt i landsbyen reagerede på alt, hvad der skete i 1880, det ved vi ikke så meget om - det må vi stort set nøjes med at forestille os.

Og det har vi så gjort.
Vi har forestillet os, at der boede ca. 60 mennesker i Brødstrup, og at de hver for sig havde et liv og en funktion. Vi har forestillet os, at kulsvierne havde én opfattelse af, hvordan man fik noget ud af tilværelsen, og at de indremissionske havde en anden opfattelse. Vi har endvidere forestillet os, at der i landsbyen boede en savværksejer, og at han havde en gammel ven - en soldaterkammerat fra krigen i 1864 - som var krybskytte. Endelig har vi forestillet os, at det i 1880 ikke længere var muligt at ernære sig som selvstændig kulsvier, men at de fleste kulsviere var ansat som skovarbejdere - hos savværksejeren.
Er disse forestillinger historisk korrekte?
Nej, ikke i detaljer i hvert fald. Det har heller ikke været hensigten. »KULSVIER BLOD« er et forsøg på at skildre problemstillinger, stemninger og følelser, som de kunne have været i 1880. Men stykkets handling er frit opfundet og må ikke lastes de historiske personer, der har optrådt som inspirationskilde.
Handlingen er historisk, men stykket vil forhåbentlig ikke kun have historisk interesse, men også have en aktuel mening for dem, der har købt billet til forestillingen på denne aften i 1986.

Bilhuset Vind
V·A·G
Audi
Vermlandsgade 34. Tlf. 01-54 49 00
Løjtegårdsvej 169. Tlf. 01-51 44 00

Bliv lækkert klædt

Prøv os!

Mr

Monopol
SLOTSGADE 43 · HILLERØD
26 63 26

Kulsvier Blod

Manuskript	Preben Friis
Scenografi	Jean-Michel Petot
Kostumer	Alice Kanstrup
Komponist/arrangør	Pola Forchhammer
Kapelmester	Thomas Olorenshaw
Sangtekster	Ingeborg Kramhøft
Produktion	Jørgen Valentin
Instruktion	Preben Friis

Medvirkende

Kulsviere

Aslak	Peter Skovmand
Marie	Nedda Riise
Lise, Marie's datter, tjenestepige hos sognefogedens	Camilla Christiansen
Per, Marie's søn	Jakob Damsgaard-Hansen
Poul-Anton, træopmåler	Torben Wettergren
Svend	Michael Olsen
Karl	Henrik Pabst
Jens	Peter Rasmus Juhl
Anders	Steen Mathiesen
Ejnar	Hans Peter Jelshøj Nielsen
Tilde, Ejnar's datter	Tine Galatius
Ingolf, gift m. Petrine	Peter Kvist
Petrine	Elsebeth Pedersen
Tobias, deres søn	William Pedersen
Knud, gift m. Hilda	Jørgen Nielsen
Hilda	Inge Pihl
Arvid, gift m. Eline	Carl Larsen
Eline	Yrsa Aggerholm
Hanne	Lise Nielsen
Ingrid	Anne-Lise Klausen
Ruth	Pia Andersen
Bertha	Lene Vestergaard
Sigrid	Vinnie Flykt
Bodil, Hanne's kusine	Marianne Christoffersen
Ebbe, missionsk, g.m. Martha	Uno Kjærgaard
Gudrun, Poul-Anton's datter	Vinni Olsen/Tina Jensen

Missionske

Martha, gift m. Ebbe	Jane Hultgreen Wann
Marlene, Martha's datter	Line Nyborg
Mille, gift m. Helge	Anne Marie Kristensen
Helge	Hans Mygind
Ole, deres søn	Johnny Rostholm
Cecilie, deres datter	Linda Larsen
Agnes, deres datter	Louise Bondo Larsen
Marijane	Susanne Larsen
Emil	Peer Sprenger
Karen	Bolette Rud Pallesen
Matis	Rene Nielsen
Lisbeth	Kirsten Udby
Laus	Uve Johansen
Klara	Anna Knudsen
Kristine	Joan Jacobsen

Fattighuset

Åse, døvstum	Rigmor Hyllested Pedersen
Grete	Dorrit Høj Petersen
Sidse	Jetta Pedersen
Martin	Thomas Milton Walther
Eva	Sofie Skovmand
Ida	Lotte Nyborg

Borgere og øvrighed

Erik Strangesen, »Strange«, savværksejer	Nils Rieper-Holm
Otto, sognefoged	Carsten Madsen
Nielsine, gift m. Otto	Rylle Taylor
Skovfoged (Jesper)	Steen Riis Sørensen
Alvilda, gift m. skovfogeden	Mette Damsgaard-Hansen
Johannes, deres søn	Søren Dehn
Skovrider	Wagner Slot
Viola, gift m. skovrideren	Dagny Larsen
Kristian Gårdmand	Herbert Christophersen
Beate, gift m. Kristian	Hanne Frese
Astrid, deres datter	Dorthe Galatius

Desuden

En mormon	Herbert Christophersen

Venus

Lene Vestergaard

Amor

Uve Johansen

Det russiske hof

Ellepiger

Dorthe Galatius
Line Nyborg
Tine Galatius
Marianne Christoffersen
Dorrit Høj Petersen
Camilla Christiansen
Sofie Skovmand
Lotte Nyborg
Vinnie Flykt
Britt Blumensaadt

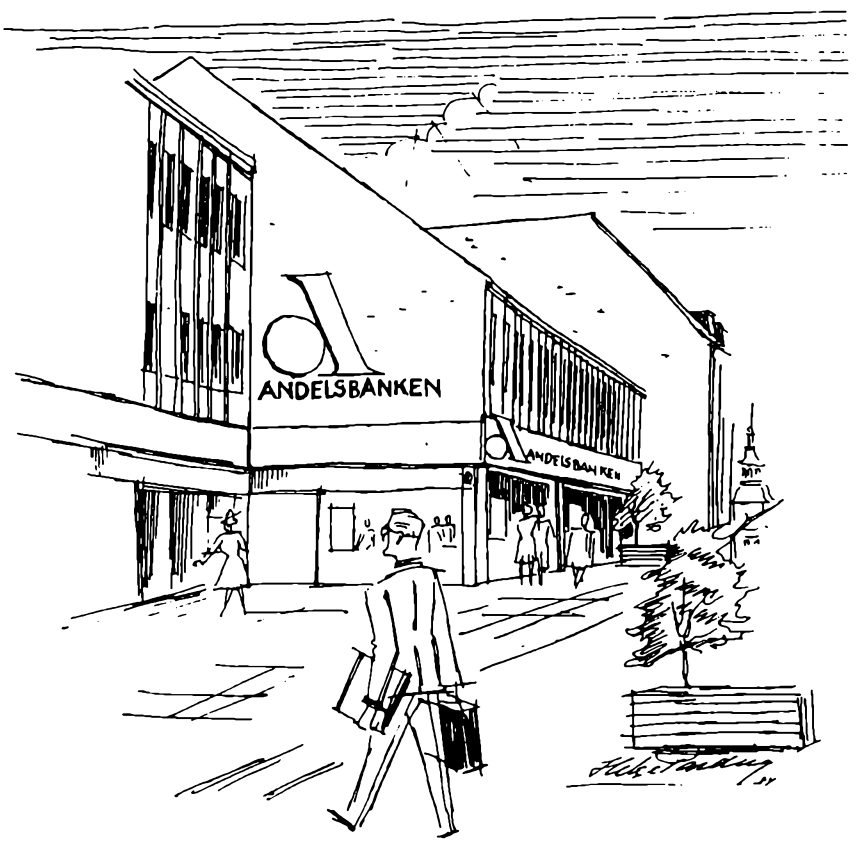
Trolde

Thomas Milton Walther
Steen Mathiesen
Søren Dehn
Uve Johansen
Uno Kjærgaard
William Pedersen
Johnny Rostholm
Peer Sprenger
Steen Riis Sørensen
Herbert Christophersen

Orkester

Key-boards	Lars Jørgensen
Tenor-sax	Jesper Løvdal
Bas	Simon Engsig-Karup
Trommer	Georg Forchhammer
Harmonika	Peter Olsen
Lysmester	Karl Pedersen
Lysassistent	Henning Sørensen
Lyd	Herbert Christophersen, Jørgen Valentin
Masker	Anne Marie Kristensen
Systue	Else Christensen, Bodil Thamdrup, Rikke Andersen, Nedda Riise, Dagny Larsen, Jan Skovsmose, Bente Sinnbeck, Berit Lindemark
Sceneopbygning	Kaj Brandt Jørgensen, Peter Skovmand, Torben Wettergren, Jørgen Nielsen, Dagny Larsen, Jørgen Valentin, Carl Larsen, Michael Olsen, Uno Kjærgaard, Nils Rieper-Holm, Hans Peter Jelshøj Nielsen, Joan Jacobsen, Peter Kvist
Sangindstudering	Thomas Olorenshaw
Billetsalg	Dorte Ruud, Kaj Brandt Jørgensen, Rylle Taylor m.fl.
Plakat	Bent Jacobsen, Poul Vestergaard
Program	Bent Jacobsen, Jørgen Valentin, Poul Vestergaard
Annoncer	Rylle Taylor
Elektriker	Henning Sørensen
Transport	Helmuth Hyllested Pedersen
Kulsvierprojektets Styringsgruppe	Poul Vestergaard, Bent Jacobsen, Jørgen Valentin, Lars Jørgensen
Frydenborgudvalgets medlem	Viggo Wedege
Plakat og program lay-out	Marianne Bisballe
Sats	Fotosats 2
Tryk	NKN Offset, Kastrup
Foto	Helle Thomsen

Vi arbejder med penge - for mennesker.

ANDELSBANKEN
3400 Hillerød, Helsingørsgade 10.
Telefon 02 26 70 00

SKAL DE

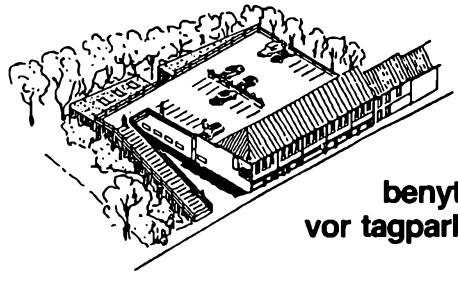
- bruge sten, grus eller andre materialer?
- have fjernet jord eller affald?
- have flyttet maskiner?

Så ring
02-28 07 63
(bedst kl. 18-19)
eller ring direkte
til bilen 04 92 57 65

H. HYLLESTED PEDERSEN
Asminderødgade 44,
Fredensborg

Lastvogn med kran og grabbe

møbler
tæpper
brugskunst
lamper

benyt vor tagparkering

Svendsen søn
østergade telefon 02-26 33 11 hillerød

STENDER
INTERNATIONAL
HILLERØD
Slotsgade 32
Tlf. (02) 26 99 18

- BALLERUP Centrumgaden 23 Tlf. (02) 65 37 18
- BIRKERØD Hovedgaden 46 Tlf. (02) 81 73 18
- FARUM Farum Bytorv 34 Tlf. (02) 95 61 18
- GREVE Greve Center Tlf. (02) 60 08 75
- HELSINGØR Bjergegade 6 Tlf. (02) 10 23 18
- HERLEV Herlev Torv 14 Tlf. (02) 91 83 18
- HILLERØD Slotsgade 32 Tlf. (02) 26 99 16
- HUNDIGE Hundige Storcenter Tlf. (02) 90 31 18
- KØGE Nørregade 24 Tlf. (03) 66 27 18
- NIVÅ Nivå Center 24 Tlf. (02) 24 31 18
- ROSKILDE Algade 4 Tlf. (02) 35 73 18
- SKOVLUNDE Bybuen 4 Tlf. (02) 94 03 18
- SLAGELSE Vestsjællandscentret Tlf. (03) 53 08 18
- STRØGET Østergade 26 Tlf. (01) 13 33 18
- TÅSTRUP Køgevej 73 Tlf. (02) 52 81 18
- ÅRHUS Ryesgade 8 Tlf. (06) 19 79 18

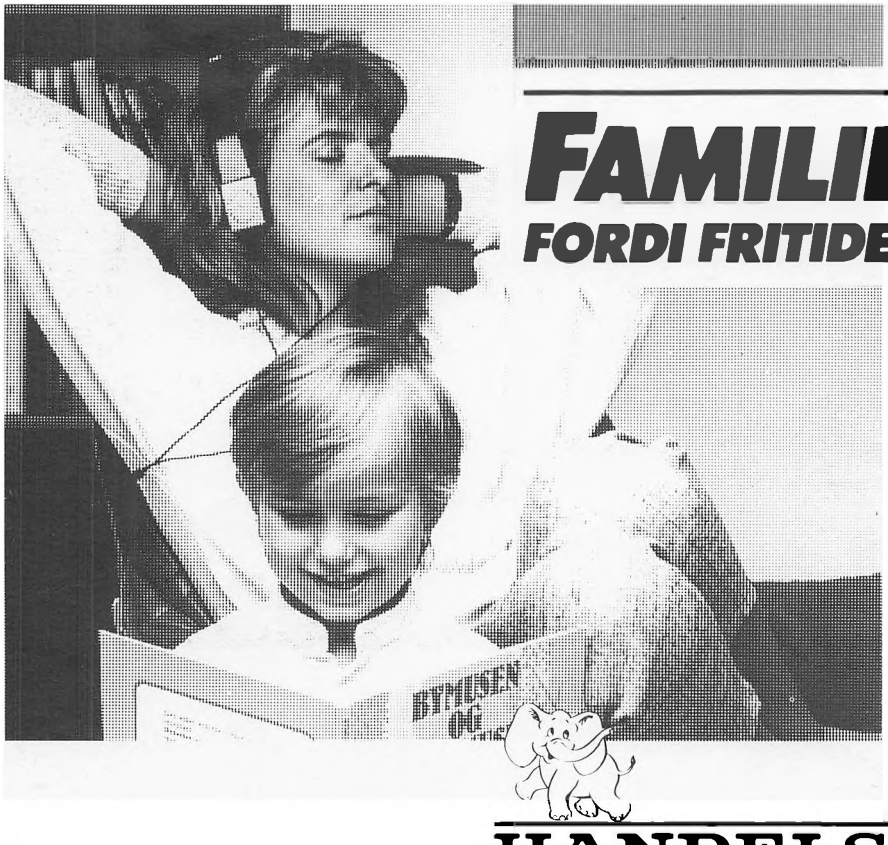
TAK...

Vi vil gerne sige følgende enkeltpersoner, institutioner og myndigheder tak:

Undervisningsministeriet, Kulturministeiret Frederiksborg Amts undervisnings- og kulturudvalg, Bestyrelsen for DATS, Frederiksborg Amts Kreds, kommunerne Hillerød, Allerød, Karlebo, Græsted-Gilleleje, Fredensborg-Humlebæk, Helsingør, Frederiksværk og Helsinge, Kontorchef H.H. Weiergang og sekretariatschef K. Mortensen fra kulturforvaltningen i Hillerød, Amtsskoledirektør Finn Lindhard og fuldmægtig Jesper Christensen fra Amtets undervisnings- og kulturforvaltning, Pedel Erik Marcussen på Nordre Banevej skole, Pedel Ebbe Willerup på Trollesmindeskolen, Viggo Wedege, Hans Foss og Kjeld Christensen fra Frydenborg-udvalget og Sct. Georgsgildet i Hillerød.
Beskæftigelseskonsulent Keld Lybcke og Hillerød Jobpatrulje, Pianist Bent Qvist, Hillerød Turistbureau, Vognmand Helmuth Hyllested Pedersen, Kusk Søren Andersen, Cand.mag. Claus Schjøtt Olsen, Bankfuldmægtig Lars Jørgensen, Museumspædagog Poul Vestergaard, Henning Munneche fra Gribskov-spillemændene samt de øvrige spillemandsorkestre, Danmarks Tekniske Museum, Fiolteatret, Teatergruppen Dueslaget, Teatergruppen Kastrup, Teatergruppen Hanegal, Espergærde Amatør Scene, Øgruppen - Bornholm.

Efter redaktionens slutning takker vi på forhånd endnu ukendte hjælpere og bidragydere.

FAMILIEKONTO.
FORDI FRITIDEN ER FOR KORT TIL BEKYMRINGER OVER FASTE UDGIFTER.

Kontoen, der sætter faste rammer om faste udgifter.
Vi ordner girokortene. Hver måned. Og De slipper for at stå i kø på posthuset.
Når vi sammen har lavet en oversigt over Deres udgifter, fordeler vi beløbet jævnt over året.
De slipper for ubehagelige overraskelser og for »rige« og »fattige« måneder.
Kom hen i Handelsbanken en af dagene. Lad os sammen sætte system i tingene.

ALTID MED I BILLEDET
HANDELSBANKEN

Lnlas 1855

CAPTAIN BORD med 100cm. rund glasfiberplade samt ELITE STOLE i klassisk udførelse.
Hele sættet - bord og 4 stole med hynder

ET SÆT - DER SKAL SES

Incl. moms 1.250

Alt i byggematerialer til ombygning og modernisering.
– se også Nordsjællands største køkkenudstilling.

POVL CHRISTIANSENS

TØMMERHANDEL A/S

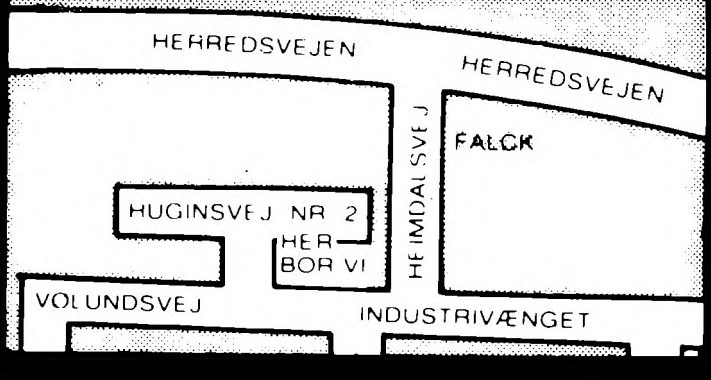
Carlsbergvej 32 – Hillerød – Tlf. (02) 26 33 33

KØDUDSALGET

I HILLERØD - HUGINSVEJ 2 - TLF. (02) 25 25 41

Åbningstider:

Mandag - tirsdag - onsdag..... kl. 08.00-17.30
Torsdag ... kl. 07.00-17.30
Fredag .... kl. 07.00-17.30
Lørdag ..... kl. 07.00-13.00

TILBUD PÅ KOLDE BORDE OG KOLDE ANRETNINGER GIVES

Smørrebrødsafdelingen - Tlf. 02-25 59 18

Vi kan ikke spille teater

-men vi kan så meget andet!

SPAREKASSEN sds

Kulsvierprojektet

»Kulsvier Blod« er et led i et større projekt, som har til formål at bevare fortiden for fremtiden. Der er mange myter om Nordsjællands kulsviere, hvis historie går mere end 1000 år tilbage i tiden.

Man hører ofte folk fra Nordsjælland udtale med megen stolthed, at de er efterkommere af kulsviere. Vi har i projektet bl.a. sat os for at efterforske grundlaget for disse udsagn. Er der virkelig noget at være stolt af - eller er det blot en myte? Et endegyldigt svar har vi endnu ikke kunnet give.

Kulsvierprojektet er opdelt i to dele, nemlig nærværende teaterprojekt og en museumsdel. Vi har således en historiker ansat til at indsamle, registrere og forske. Det har foreløbig resulteret i rundsendelsen af to udstilinger. En mindre plancheudstilling, som sendes rundt på amtets biblioteker og en større særudstilling, som præsenteres på de fleste af amtets egnsmuseer. Projektet har samarbejde med museerne, lokalhistoriske arkiver og foreninger.

Der er udgivet et hæfte »Kulsviere i Nordsjælland«, som iøvrigt kan købes i forbindelse med forestillingen. Under forberedelse er en foredragsrække, som tilbydes oplysningsforbundene til efteråret.

I forbindelse med udstillingen, som netop er åbnet Jagt- og Skovbrugsmuseet i Hørsholm, er der tilrettelagt et undervisningstilbud, så skoleeleverne kan få større udbytte af udstillingen. I samarbejde med Mårum Kulsvierlaug er der optaget en videofilm af milebrændingerne ved Duemosehus i juli, og denne video kan tilbydes gennem amtscentralen for undervisningsmidler.

I løbet af disse forestillinger laves der en videooptagelse, som forhåbentlig bliver til en spillefilm, der ligeledes kan tilbydes gennem amtscentralen.

Takket være forlængelse af vor historikers ansættelse vil der blive fremstillet og udgivet en ca. 200 siders bog, som bliver det første samlede værk om kulsvierne. Bogen skrives, så den bliver spændende og letlæselig.

Projektet, som er godkendt som forsøgsprojekt i henhold til 10-punktsprogrammet, har fået støtte mange steder fra: Undervisningsministeriet, Kulturministeriet, Frederiksborg Amtsråd, Amtsmuseumsrådet, Tipsmidlerne, DATS/Frederiksborg Amts Kreds, Jagt- og Skovbrugsmuseet samt kommunerne Hillerød, Allerød, Karlebo, Græsted-Gilleleje, Helsinge, Helsingør, Fredensborg-Humlebæk, Slangerup og Frederiksværk.

Det er spændende at se dette store projekt realiseret 4 år efter, at den første spæde idé fødtes i 1982. En interessant - og anstrengende - oplevelse.

Det må her være på sin plads at bringe en særlig tak til styringsgruppens medlemmer: Bent Jacobsen fra DATS og Poul Vestergaard fra Københavns Skoletjeneste.

høegh over høegh!!!
På den ene side!

hvis De ikke har lyst til at investere i fast ejendom - så tag en herlig veltilrettelagt ferie med

Deres lokale rejsebureau

kisbye as
- råd til en bedre ferie

Slotsgade 4- 3400 Hillerød
tlf. 02 255500

DATS - *hvad er det?*

DATS, Frederiksborg Amts Kreds, er sammen med Københavns Skoletjeneste baggrundsorganisationer for Kulsvierprojektet og »Kulsvier Blod«.

DATS er en forkortelse for Dansk Amatør Teater Samvirke. Som navnet siger, er det en sammenslutning af alle former for fritids- og amatørteater. Som medlemmer har DATS såvel enkeltpersoner som scener, grupper og foreninger. Naturligvis kan man spille teater og være virksom ud fra egne betingelser uden at være medlem af DATS, men der er et betragteligt stort antal fordele ved at være medlem. Der tilbydes en lang række kurser i alle mulige teatrale discipliner, f.eks. skuespillertræning, instruktion, lyd, lys, scenografi, kostumefremstilling m.m. Der tilbydes desuden mange kurser i pædagogisk drama og kurser for igangsættere af kirkespil, pensionistteater og børneteater.

DATS udgiver Rampelyset, Danmarks eneste tidsskrift om teater. Desuden udgives der skuespiltekster og teaterhåndbogslitteratur m.m. på landets eneste egentlige teaterforlag, DRAMA. Medlemmerne får også jævnligt tilsendt Teaterhåndbogen og en meget omfattende repertoireserie, som giver en grundig orientering om alle slags teaterstykker, som er udgivet på dansk.

DATS er opdelt i 16 kredse svarende til amterne, og hver kreds har sin egen folkevalgte bestyrelse. Frederiksborg Amts Kreds blev oprettet i 1977 og omfattede dengang 14 amatørscener, mens der i dag er 41 - altså 3 gange så mange på en ni-årig periode. Amtskredsen ser det som sin opgave at være et effektivt arbejdende serviceorgan, der tilbyder kurser og uddannelse på regionalt plan, effektiv oplysningsvirksomhed gennem bladet FAK-NYT, samt diverse rådgivnings- og oplysningsbistand gennem bestyrelsen og et kredskonsulent-korps, der i dag består af 12 personer, som i deres sparsomme fritid stiller sig til rådighed med stor viden inden for 15 forskellige teater- og dramatikdiscipliner.

Vi arbejder på at få et bedre og mere kvalificeret amatørteater samtidig med, at vi også gerne vil medvirke til, at så mange mennesker som muligt bliver selvaktive i deres fritid med teatervirksomhed. Vi yder også rådgivning over for ikke-medlemmer, som måtte have behov for hjælp.

Her i 1986 har vi med midler fra Frederiksborg Amtsråd anskaffet lysteknik, som kan udlånes til alle, der har behov for lysanlæg i kortere perioder. Alle disse ydelser får man direkte information om ved at være medlem for et årskontingent på kr. 100.

Yderligere oplysninger kan fås hos kredsformanden, Jørgen Valentin, 02-24 26 27.

DATS why!

Sikke noget høegh!!!

På den anden side - så sparer man ikke penge op til fast ejendom ved at fare verden rundt med

kisbye as
- råd til en bedre ferie

Tal først med ... Deres lokale ejendomsmægler

(02) 25 51 00
høegh
statsaut. ejendomsmægler MDE
Gågaden i Hillerød: Helsingørsgade 16

Ejendoms Centret
Helsingørsgade 16, 3400 Hillerød
tlf. 02 255100

